

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В. о. завідувача кафедри
Зенкін М.В.

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія політичних систем»

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С2 Політологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Політологія»
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	9 кредитів ЄКТС (270 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	4, 6, 7, 8 семестри
Мова викладання	українська

Викладач: доц. Баштанник О.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія політичних систем» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Політологія» спеціальності С2 «Політологія» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. Д.: НТУ «ДП», 2025. 26 с.

Розробник:

Баштанник Оксана Віталіївна, доцент кафедри історії та політичної теорії, доктор наук з державного управління, кандидат політичних наук, доцент.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 052 (С2) Політологія (Протокол № 3 від 29 серпня 2025 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Політологія» спеціальності С2 Політологія здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф20 «Теорія політичних систем» віднесено такі результати навчання:

РН07	Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення
РН08	Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки
РН09	Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки
РН10	Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах
РН11	Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності
РН12	Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
РН13	Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні
РН14	Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності
РН15	Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу
РН16	Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань
СР03	Аналізувати політичні системи та публічний політичний процес у поєднанні з соціально-економічними чинниками, чітко розуміти взаємозв'язок людини та політики, критично оцінювати та осмислювати публічний політичний процес як на локальному (в межах окремого регіону), так і на загальнонаціональному рівнях; використовувати набуті знання для вироблення рекомендацій щодо сталого функціонування органів влади та місцевого самоврядування

Мета дисципліни – навчити здобувачів вищої освіти застосовувати системний підхід для аналізу соціальних і політичних процесів, походження політичної системи, розрізняти історичні типи політичних систем, виділяти територіальний і функціональний виміри політичної системи, аналізувати форми взаємодії політичної системи і суспільства, вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
РН07	РН07.1.-Ф20	Розуміти закономірності функціонування політичної системи суспільства як цілісного політичного феномену за умов функціонування ліберальних та неліберальних політичних режимів
РН08	РН08.1.-Ф20	Знати зміст понять системного підходу в політології: політична система, структура політичної системи, функції політичної системи, системний аналіз політики, моделювання політичної системи та ін.
РН09	РН09.1.-Ф20	Використовувати під час аналізу політичних явищ та процесів дослідницький інструментарій класичного системного аналізу та новітніх підходів актуальних досліджень системного аналізу
РН10	РН10.1.-Ф20	Досліджувати системні трансформації у сфері політичних процесів у зв'язку із соціокультурним та ідеологічним підґрунтям їх перебігу
РН11	РН11.1.-Ф20	Застосовувати методологічний інструментарій прикладної та порівняльної політології, міжнародних політичних студій для аналізу політичних систем окремих країн та регіональної динаміки
РН12	РН12.1.-Ф20	Аналізувати внутрішньо-системні політичні процеси в окремих державах на основі дослідження інституційної та суб'єктної політичної взаємодії, їх взаємозв'язку та взаємозалежності
РН13	РН13.1.-Ф20	Досліджувати різні рівні перебігу політичних процесів функціонування політичної системи суспільства: від локального до глобального, з виокремленням регіональних особливостей
РН14	РН14.1.-Ф20	Застосовувати методологічний інструментарій політичної історії, політичної культури для аналізу функціонування політичних систем
РН15	РН15.1.-Ф20	Реалізувати комплексний аналіз окремих політичних систем як дослідницьких кейсів із акцентуванням проблем системної динаміки, трансформаційних траєкторій, синергетичних ефектів
РН16	РН16.1.-Ф20	Презентувати результати дослідження функціонування політичної системи у вигляді аналітичних звітів за прикладом розробок аналітичних центрів, що використовуються у навчальному процесі
СР03	СР03.1.-Ф20	Формулювати рекомендації для органів влади різних рівнів щодо реалізації публічної політики з метою демократичного підтримання динамічної рівноваги функціонування політичної системи

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф5 Історія політичних систем	Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку теорії системного аналізу в політичній науці. Розв'язувати теоретичні та практичні завдання політологічних досліджень на основі класичних та сучасних теорій системного аналізу політичної науки. Аналізувати політичні процеси та явища в політичній системі суспільства в контексті історичних, соціальних, культурних та ідеологічних передумов їх перебігу та буття.
Ф2 Категорії політичної науки	Знати зміст базового категорійно-понятійного та аналітично-дослідницького апарату сучасної політичної науки. Застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичних та сучасних категорій політичної думки. Застосовувати базовий категорійно-понятійний інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії у фаховій діяльності.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		Денна		Вечірня		Заочна	
		аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота
Лекційні	135	52	83	-	-	-	-
Практичні	-	-	-	-	-	-	-
Семінари	135	52	83	-	-	-	-
РАЗОМ	270	104	166	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	ЛЕКЦІЇ	135
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	1. Окремі властивості системи та аспекти системного підходу 1.1. Аналіз поняття системи та її основні характеристики: цілісність, структурність, ієрархічність, взаємозв'язок елементів. 1.2. Вивчення системного підходу у соціальних науках: ключові принципи. 1.3. Розгляд політичної системи як складна відкрита система в політичному процесі. 1.4. Дослідження переваг та обмежень системного аналізу в політичній науці.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	2. Теоретичні уявлення про сутність політичної системи 2.1. Розгляд підходів до визначення політичної системи: нормативний, структурно-функціональний, комунікативний, інституціональний. 2.2. Д. Істон: дослідження політичної системи як процесу перетворення вимог на рішення. 2.3. Г. Алмонд: вивчення структури та функцій політичної системи. 2.4. Аналіз сучасних актуальних підходів до визначення політичної системи.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	3. Функції сучасної політичної системи 3.1. Аналіз функції артикуляції та агрегування інтересів у політичній системі. 3.2. Вивчення функції вироблення політичних рішень у політичній системі. 3.3. Дослідження функції легітимації влади у політичній системі. 3.4. Розгляд інтегративної та комунікативної функцій у політичній системі.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20,	4. Типології політичних систем Г. Алмонда та його співавторів 4.1. Вивчення принципів наукової типологізації політичних систем. 4.2. Дослідження традиційних, модернізованих та змішаних	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	політичних систем. 4.3. Аналіз ролі політичної культури у типологізації політичних систем. 4.4. Розгляд критики типології політичних систем Г. Алмонда.	
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	5. Різноманіття типологій політичних систем західних та українських вчених 5.1. Вивчення західних підходів до типологій: Х. Лінц і А. Степан, С. Гантінгтон. 5.2. Аналіз українських підходів: сучасні класифікації політичних систем. 5.3. Розгляд та порівняння критеріїв типологізації політичних систем. 5.4. Дослідження проблем універсальності типологій політичних систем.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	6. Особливості реалізації системного аналізу або методу моделювання у наукових дослідженнях загалом та політологічних зокрема 6.1. Аналіз сутності системного аналізу: етапи та інструменти. 6.2. Розгляд моделювання у політичних дослідженнях: типи моделей. 6.3. Вивчення застосування системного підходу в аналізі політичних процесів. 6.4. Дослідження прикладів моделей: агентні моделі, структурні схеми та ін.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	7. Різноманіття типів політичних процесів 7.1. Аналіз поняття політичного процесу в політологічному дослідженні. 7.2. Вивчення класифікації політичних процесів: стабільні, кризові, трансформаційні. 7.3. Розгляд демократизації як приклад складного трансформаційного процесу. 7.4. Дослідження внутрішніх та зовнішніх чинників перебігу політичних процесів.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	8. Політичні процеси, що відбуваються під час демократичних трансформацій 8.1. Розгляд лібералізації як першого етапу процесу демократизації. 8.2. Аналіз трансформації інститутів політичної системи. 8.3. Дослідження консолідації демократії: критерії та показники успішності процесу. 8.4. Вивчення ризиків реверсії у процесі переходу до демократії.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	9. Держава як основний інститут політичної системи суспільства 9.1. Вивчення ознак держави: територія, публічна влада, суверенітет та ін. 9.2. Аналіз теорій походження держави: договірна, насильства, теологічна та ін.	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	9.3. Дослідження поділу влади в державі: теорія Ш. Монтеск'є та сучасні моделі. 9.4. Розгляд держави в умовах глобалізації її роль в політичній системі.	
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	10. Правова та соціальна держава: підходи до визначення, приклади країн 10.1. Дослідження правової держави: ключові принципи, історія, сучасні моделі. 10.2. Аналіз соціальної держави: ознаки та форми реалізації соціальної політики. 10.3. Розгляд прикладів правових і соціальних держав у світі. 10.4. Вивчення поєднання правової та соціальної моделі: європейський контекст.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	11. Концепції громадянського суспільства у соціальних науках 11.1. Розгляд еволюції поняття громадянського суспільства в політичній науці. 11.2. Вивчення ліберальної, комунітаристської та ін. концепцій громадянського суспільства. 11.3. Аналіз ролі громадянського суспільства у політичній системі. 11.4. Дослідження сучасних підходів: мережеве та цифрове громадянське суспільство.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	12. Проблеми і перспективи становлення і розвитку громадянського суспільства в Україні 12.1. Аналіз сучасного стану інституалізації громадянського суспільства в Україні. 12.2. Вивчення позитивних чинників розвитку: активізм, волонтерство, європейська інтеграція. 12.3. Дослідження негативні чинників: корупція, слабкість інститутів, недовіра. 12.4. Розгляд перспектив розвитку громадянського суспільства в Україні у післявоєнний період.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	13. Особливості політичних систем країн Центрально-Східної Європи 13.1. Розгляд постсоціалістичних політичних систем ЦСЄ та вплив політичної спадщини комуністичних політичних режимів. 13.2. Вивчення моделей парламентських демократій у політичних системах країн ЦСЄ. 13.3. Дослідження партійних систем та електоральної динаміки у політичних системах країн ЦСЄ. 13.4. Аналіз євроінтеграційних чинників та інституційної модернізації у політичних системах країн ЦСЄ.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	14. Особливості політичних систем країн Балтії 14.1. Розгляд історичних передумов формування політичних систем Естонії, Латвії та Литви. 14.2. Вивчення моделей парламентського управління та механізми влади у політичних системах країн Балтії. 14.3. Аналіз етнополітичних питань та політика громадянства як	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	виклик для стабільності політичних систем країн Балтії. 14.4. Дослідження безпекових викликів та їхній вплив на політичний розвиток політичних систем країн Балтії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	15. Особливості політичних систем країн СНД, ГУАМ, ШОС 15.1. Вивчення пострадянських моделей політичних режимів та типи політичних систем СНД та ГУАМ. 15.2. Розгляд інституційних особливостей політичних систем країн СНД. 15.3. Дослідження геополітичного впливу ГУАМ та ШОС на національні політичні системи країн об'єднань. 15.4. Аналіз суперечностей між інтеграційними та суверенними прагненнями країн регіону СНД, вплив функціонування ШОС.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	16. Особливості політичних систем країн балканського регіону 16.1. Вивчення історичної фрагментованості Балкан і її вплив на політичні системи країн регіону. 16.2. Розгляд типів політичних систем у країнах балканського регіону. 16.3. Дослідження національних та етнополітичних конфліктів у балканському регіоні, їх вплив на політичні системи країн. 16.4. Аналіз євроатлантичної інтеграції як чиннику стабілізації функціонування політичних систем країн на Балканах.	5
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	17. Особливості політичних систем країн Союзу заради Середземномор'я 17.1. Аналіз структури та цілей функціонування Союзу заради Середземномор'я в контексті функціонування політичних систем країн союзу. 17.2. Розгляд моделей політичних систем країн-партнерів СЗС: європейських та африканських. 17.3. Аналіз демократичних та авторитарних елементів у функціонуванні політичних систем регіону Середземномор'я. 17.4. Дослідження регіональних проблем стабільного функціонування політичних систем Середземномор'я: безпека, міграція, економічна нерівність.	5
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	18. Особливості політичних систем Португалії, Іспанії, Італії, Греції 18.1. Розгляд порівняльної характеристики політичних систем країн Південної Європи. 18.2. Дослідження парламентських та змішаних моделей управління у політичних системах країн Південної Європи. 18.3. Вивчення партійних систем та політична культура у політичних системах країн Південної Європи. 18.4. Аналіз політичної стабільності та соціально-економічних викликів для функціонування політичних систем країн Південної Європи.	5
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20,	19. Аналіз складових елементів політичної системи Франції 19.1. Розгляд конституційної моделі та політичної системи П'ятої республіки.	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	19.2. Дослідження інституту президентства та виконавчої влади у політичній системі Франції.	
	19.3. Вивчення парламенту і партійна система у політичній системі Франції.	
	19.4. Аналіз територіального управління та децентралізація у політичній системі Франції.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	20. Аналіз складових елементів політичної системи Німеччини	5
	20.1. Розгляд основного закону та федеральний устрій як основа політичної системи Німеччини.	
	20.2. Аналіз інституту канцлера та особливості виконавчої влади у політичній системі Німеччини.	
	20.3. Дослідження Бундестагу, Бундесрату і партійної системи як складових політичної системи Німеччини.	
	20.4. Вивчення ролі конституційного суду у політичній системі Німеччини.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	21. Аналіз складових елементів політичної системи Бельгії	5
	21.1. Розгляд форми правління та федералізація у політичній системі Бельгії.	
	21.2. Дослідження інститутів франкомовної й фламандської спільнот у політичній системі Бельгії.	
	21.3. Вивчення партійної системи та коаліцій у політичній системі Бельгії.	
	21.4. Аналіз моделей врегулювання мовно-етнічних конфліктів та їх вплив на стабільність політичної системи Бельгії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	22. Аналіз складових елементів політичної системи Великобританії	5
	22.1. Аналіз конституційної моделі, відсутності єдиної писаної конституції та вплив цього на політичну систему Великобританії.	
	22.2. Розгляд монархії, парламенту та уряду в політичній системі Великобританії.	
	22.3. Дослідження партійної системи та виборчі механізми у політичній системі Великобританії.	
	22.4. Вивчення проблеми децентралізації: Шотландія, Уельс, Північна Ірландія у політичній системі Великобританії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	23. Аналіз складових елементів політичної системи Норвегії	5
	23.1. Розгляд конституційної монархії та структури влади у політичній системі Норвегії.	
	23.2. Дослідження парламенту (Стортингу) та його повноважень у політичній системі Норвегії.	
	23.3. Аналіз моделі соціальної держави у політичній системі Норвегії.	
	23.4. Вивчення ролі Північної ради для зовнішньої взаємодії політичної системи Норвегії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20,	24. Аналіз складових елементів політичної системи Фінляндії	5
	24.1. Розгляд конституційного устрою та поділу влади у політичній системі Фінляндії.	
	24.2. Вивчення президента і парламенту: баланс повноважень у	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
CP03.1.-Ф20	політичній системі Фінляндії. 24.3. Дослідження партійної системи у політичній системі Фінляндії. 24.4. Аналіз моделі соціальної держави у політичній системі Фінляндії.	
	СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	135
PH07.1.-Ф20, PH08.1.-Ф20, PH10.1.-Ф20, PH11.1.-Ф20, PH14.1.-Ф20, PH15.1.-Ф20	1. Окремі властивості системи та аспекти системного підходу 1.1. Поняття системи та її основні характеристики: цілісність, структура. 1.2. Системний підхід у соціальних науках: ключові принципи. 1.3. Політична система як складна відкрита система в політичному процесі. 1.4. Переваги та обмеження системного аналізу в політичній науці.	6
PH07.1.-Ф20, PH08.1.-Ф20, PH10.1.-Ф20, PH11.1.-Ф20, PH14.1.-Ф20, PH15.1.-Ф20	2. Теоретичні уявлення про сутність політичної системи 2.1. Підходи до визначення політичної системи: нормативний, структурно-функціональний, комунікативний, інституціональний. 2.2. Д. Істон: політична система як процес перетворення вимог на рішення. 2.3. Г. Алмонд: структура та функції політичної системи. 2.4. Сучасні актуальні підходи до визначення політичної системи.	6
PH07.1.-Ф20, PH08.1.-Ф20, PH10.1.-Ф20, PH11.1.-Ф20, PH14.1.-Ф20, PH15.1.-Ф20	3. Функції сучасної політичної системи 3.1. Функція артикуляції та агрегування інтересів у політичній системі. 3.2. Функція вироблення політичних рішень у політичній системі. 3.3. Функція легітимації влади у політичній системі. 3.4. Інтегративна і комунікативна функції у політичній системі.	6
PH07.1.-Ф20, PH08.1.-Ф20, PH10.1.-Ф20, PH11.1.-Ф20, PH14.1.-Ф20, PH15.1.-Ф20	4. Типології політичних систем Г. Алмонда та його співавторів 4.1. Принципи наукової типологізації політичних систем. 4.2. Традиційні, модернізовані та змішані політичні системи. 4.3. Роль політичної культури у типологізації політичних систем. 4.4. Критика типології політичних систем Г. Алмонда.	6
PH07.1.-Ф20, PH08.1.-Ф20, PH10.1.-Ф20, PH11.1.-Ф20, PH14.1.-Ф20, PH15.1.-Ф20	5. Різноманіття типологій політичних систем західних та українських вчених 5.1. Західні підходи до типологій: Х. Лінц і А. Степан, С. Гантінгтон. 5.2. Українські підходи: сучасні класифікації політичних систем. 5.3. Порівняння критеріїв типологізації політичних систем. 5.4. Проблеми універсальності типологій політичних систем.	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	6. Особливості реалізації системного аналізу або методу моделювання у наукових дослідженнях загалом та політологічних зокрема 6.1. Сутність системного аналізу: етапи та інструменти. 6.2. Моделювання у політичних дослідженнях: типи моделей. 6.3. Застосування системного підходу в аналізі політичних процесів. 6.4. Приклади моделей: агентні моделі, структурні схеми та ін..	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	7. Різноманіття типів політичних процесів 7.1. Поняття політичного процесу в політологічному дослідженні. 7.2. Класифікації політичних процесів: стабільні, кризові, трансформаційні. 7.3. Демократизація як приклад складного трансформаційного процесу. 7.4. Внутрішні та зовнішні чинники перебігу політичних процесів.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	8. Політичні процеси, що відбуваються під час демократичних трансформацій 8.1. Лібералізація як перший етап процесу демократизації. 8.2. Трансформація інститутів політичної системи. 8.3. Консолідація демократії: критерії та показники успішності процесу. 8.4. Ризики реверсії у процесі переходу до демократії.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	9. Держава як основний інститут політичної системи суспільства 9.1. Ознаки держави: територія, публічна влада, суверенітет та ін. 9.2. Теорії походження держави: договірна, насильства, теологічна та ін. 9.3. Поділ влади в державі: теорія Ш. Монтеск'є та сучасні моделі. 9.4. Держава в умовах глобалізації її роль в політичній системі.	6
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	10. Правова та соціальна держава: підходи до визначення, приклади країн 10.1. Правова держава: ключові принципи, історія, сучасні моделі. 10.2. Соціальна держава: ознаки та форми реалізації соціальної політики. 10.3. Приклади правових і соціальних держав у світі. 10.4. Поєднання правової та соціальної моделі: європейський контекст.	6
РН07.1.-Ф20,	11. Концепції громадянського суспільства у соціальних науках	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	11.1. Еволюція поняття громадянського суспільства в політичній науці. 11.2. Ліберальна, комунітаристська та ін. концепції громадянського суспільства. 11.3. Роль громадянського суспільства у політичній системі. 11.4. Сучасні підходи: мережеве та цифрове громадянське суспільство.	
РН07.1.-Ф20, РН08.1.-Ф20, РН10.1.-Ф20, РН11.1.-Ф20, РН14.1.-Ф20, РН15.1.-Ф20	12. Проблеми і перспективи становлення і розвитку громадянського суспільства в Україні 12.1. Сучасний стан інституалізації громадянського суспільства в Україні. 12.2. Позитивні чинники розвитку: активізм, волонтерство, європейська інтеграція. 12.3. Негативні чинники: корупція, слабкість інститутів, недовіра. 12.4. Перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні у післявоєнний період.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	13. Особливості політичних систем країн Центрально-Східної Європи 13.1. Постсоціалістичні політичні системи ЦСЕ та вплив політичної спадщини комуністичних політичних режимів. 13.2. Моделі парламентських демократій у політичних системах країн ЦСЕ. 13.3. Партійні системи та електоральна динаміка у політичних системах країн ЦСЕ. 13.4. Євроінтеграційний чинник та інституційна модернізація у політичних системах країн ЦСЕ.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	14. Особливості політичних систем країн Балтії 14.1. Історичні передумови формування політичних систем Естонії, Латвії та Литви. 14.2. Моделі парламентського управління та механізми влади у політичних системах країн Балтії. 14.3. Етнополітичні питання та політика громадянства як виклик для стабільності політичних систем країн Балтії. 14.4. Безпекові виклики та їхній вплив на політичний розвиток політичних систем країн Балтії.	6
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	15. Особливості політичних систем країн СНД, ГУАМ, ШОС 15.1. Пострадянські моделі політичних режимів та типи політичних систем СНД та ГУАМ. 15.2. Інституційні особливості політичних систем країн СНД. 15.3. Геополітичний вплив ГУАМ та ШОС на національні політичні системи країн об'єднань.	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	15.4. Суперечності між інтеграційними та суверенними прагненнями країн регіону СНД, вплив функціонування ШОС.	
РН09.1-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	16. Особливості політичних систем країн балканського регіону 16.1. Історична фрагментованість Балкан і її вплив на політичні системи країн регіону. 16.2. Типи політичних систем у країнах балканського регіону. 16.3. Національні та етнополітичні конфлікти у балканському регіоні, їх вплив на політичні системи країн. 16.4. Євроатлантична інтеграція як чинник стабілізації функціонування політичних систем країн на Балканах.	5
РН09.1-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	17. Особливості політичних систем країн Союзу заради Середземномор'я 17.1. Структура та цілі функціонування Союзу заради Середземномор'я в контексті функціонування політичних систем країн союзу. 17.2. Моделі політичних систем країн-партнерів СЗС: європейських та африканських. 17.3. Демократичні та авторитарні елементи у функціонуванні політичних систем регіону Середземномор'я. 17.4. Регіональні проблеми стабільного функціонування політичних систем Середземномор'я: безпека, міграція, економічна нерівність.	5
РН09.1-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	18. Особливості політичних систем Португалії, Іспанії, Італії, Греції 18.1. Порівняльна характеристика політичних систем країн Південної Європи. 18.2. Парламентські та змішані моделі управління у політичних системах країн Південної Європи. 18.3. Партиїні системи та політична культура у політичних системах країн Південної Європи. 18.4. Політична стабільність і соціально-економічні виклики для функціонування політичних систем країн Південної Європи.	5
РН09.1-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	19. Аналіз складових елементів політичної системи Франції 19.1. Конституційна модель та політична система П'ятої республіки. 19.2. Інститут президентства та виконавча влада у політичній системі Франції. 19.3. Парламент і партійна система у політичній системі Франції. 19.4. Територіальне управління та децентралізація у політичній системі Франції.	5
РН09.1-Ф20, РН12.1.-Ф20,	20. Аналіз складових елементів політичної системи Німеччини	5

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	20.1. Основний закон та федеральний устрій як основа політичної системи Німеччини.	
	20.2. Інститут канцлера та особливості виконавчої влади у політичній системі Німеччини.	
	20.3. Бундестаг, Бундесрат і партійна система як складові політичної системи Німеччини.	
	20.4. Роль конституційного суду у політичній системі Німеччини.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	21. Аналіз складових елементів політичної системи Бельгії	5
	21.1. Форма правління та федералізація у політичній системі Бельгії.	
	21.2. Інститути франкомовної й фламандської спільнот у політичній системі Бельгії.	
	21.3. Партійна система та коаліції у політичній системі Бельгії.	
	21.4. Моделі врегулювання мовно-етнічних конфліктів та їх вплив на стабільність політичної системи Бельгії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	22. Аналіз складових елементів політичної системи Великобританії	5
	22.1. Конституційна модель, відсутність єдиної писаної конституції та вплив цього на політичну систему Великобританії.	
	22.2. Монархія, парламент та уряд у політичній системі Великобританії.	
	22.3. Партійна система та виборчі механізми у політичній системі Великобританії.	
	22.4. Проблема децентралізації: Шотландія, Уельс, Північна Ірландія у політичній системі Великобританії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	23. Аналіз складових елементів політичної системи Норвегії	5
	23.1. Конституційна монархія та структура влади у політичній системі Норвегії.	
	23.2. Парламент (Стортинг) та його повноваження у політичній системі Норвегії.	
	23.3. Модель соціальної держави у політичній системі Норвегії.	
	23.4. Роль Північної ради для зовнішньої взаємодії політичної системи Норвегії.	
РН09.1.-Ф20, РН12.1.-Ф20, РН13.1.-Ф20, РН16.1.-Ф20, СР03.1.-Ф20	24. Аналіз складових елементів політичної системи Фінляндії	5
	24.1. Конституційний устрій та поділ влади у політичній системі Фінляндії.	
	24.2. Президент і парламент: баланс повноважень у політичній системі Фінляндії.	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	24.3. Партійна система у політичній системі Фінляндії.	
	24.4. Модель соціальної держави у політичній системі Фінляндії.	
РАЗОМ		270

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під іспиту за бажанням студента
семінарські	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час семінарських занять		
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і семінарських занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти подано нижче.

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го
кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім</p>	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	вимог)	
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання - Microsoft Office 365 Teams, Microsoft Office 365 Outlook, для екстреного зв'язку – Messenger. Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Базові

1. Влада і громадянське суспільство у країнах світу: досвід взаємодії: Монографія / за ред. чл.-кор. НАН України О. М. Майбороди. Київ: ІПіЕНД НАН України, 2025. 472 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/vlada-i-hromadianske-suspilstvo-u-krainakh-svitu-dosvid-vzaiemodii/>

2. Країни світу: державний устрій. Навчально-наочний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 164 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8594/>

3. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/CEE_EU_Integration.pdf

4. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/politychna-systema-ukrainy-konstytutsijna-model-ta-politychni-praktyky/>

5. Політичні інститути та процеси в Україні в кінці ХХ – на початку ХХІ століть : кол. моногр. / за заг. ред. : Юрія Остапця і Маріана Токаря ; рец. : В. Климончук, В. Бусленко ; М-во освіти і науки України, Ужгор. нац. ун-т.

8.2. Додаткові

1. Резанова Н. О. Принципи системного підходу в аналізі політичної системи суспільства / Н. О. Резанова, В. В. Волобуєв // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 32-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_7
2. Скриль С. А. Верховенство права як принцип функціонування політичних систем в державах Європейського Союзу / С. А. Скриль // Південноукраїнський правничий часопис. 2023. № 3. С. 30-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pupch_2023_3_8
3. Гончар М. В. Вплив соціальних мереж на політичні системи у контексті суперництва демократичних та авторитарних режимів / М. В. Гончар // Політикус. 2024. Вип. 5. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_5_4
4. Чістякова І. М. Особливості британської політичної системи / І. М. Чістякова, І. Б. Кривдіна // Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2022. Т. 14, № 2. С. 160-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filipol_2022_14_2_22
5. Цапко О. М. Тоталітарний характер політичної системи сучасного Туркменістану: історико-політичний аспект / О. М. Цапко // Проблеми всесвітньої історії. 2022. № 4. С. 76-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2022_4_7
6. Гороховський Д. І. Еволюція української політичної системи після здобуття незалежності / Д. І. Гороховський, М. В. Зенкін // Політикус. 2024. Вип. 4. С. 51-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_4_9
7. Бітель Ю. Р. Роль громадського суспільства у формуванні політичної системи країн Балтії: порівняльний аналіз / Ю. Р. Бітель // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2023. Вип. 40. С. 161-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprfc_2023_40_29
8. Калюжна Ю. Інформаційно-ідеологічні чинники "підривної діяльності" та дестабілізації соціально-політичних систем (на прикладі країн південно-східної азії) / Ю. Калюжна // Evropský politický a právní diskurz. 2020. Sv. 7, Vyd. 3. С. 185-193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpopr_2020_7_3_28
9. Мороз Є. О. Межі політичної влади в умовах економічної трансформації постсоціалістичних систем / Є. О. Мороз // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2022. № 10. С. 43-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2022_10_8
10. Болотіна Є. В. Інституційний метод аналізу політичної системи / Є. В. Болотіна, Н. Л. Стешенко, А. В. Бородай // Регіональні студії. 2023. № 32. С. 41-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regst_2023_32_8

11. Баштанник О. В. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. Науково-теоретичний альманах «Грані». 2020. № 9-10. С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.15421/172080>

12. Bashtannyk O. The effect of individual identity on social-political processes at the point of view of the new institutionalism political theory. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 30. С. 40–44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.30.6>

13. Баштанник О. В. Функціонування інституту громадських рад у форматі дослідницької стратегії нового інституціоналізму політичної науки. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 28. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.7>

14. Баштанник О. В. «Локальна і урбаністична політика» як навчальна дисципліна та напрям досліджень у сучасній українській політичній науці. Науковий журнал «Регіональні студії». 2023. № 33. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.1>

15. Баштанник О. В., Горкава В. В. Феміністичний аналіз особливостей функціонування політичних інститутів: дослідження ролі жінок у політиці та в інституціях влади. Політологічний вісник. 2024. Вип. 92. С. 362-370. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-881x.2024.92.362-370>

16. Kryshtanovych, S., Syniuk, O., Yadukha, S., Blyznyuk, A., Bashtannyk, O., & Ravliuk, V. (2023). Determining strategic priorities for forming state policy to provide financial and economic security under martial law. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 6(53), 287–299 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4237>

17. Bashtannyk, O. (2024). Institutional capacity of the Ukrainian parliament in the conditions of modern security threats. *Academia Polonica (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej)*, 63(2), 119-128. (Polish scientific and professional electronic journals) URL: <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/1285/1229>

18. Sydoruk, O., Bobrovska, O., Pasichnyi, R., Bashtannyk, O., Hordiichuk, O., & Kozak, I. (2024). The role and competences of local self-government in achieving the goals of sustainable development in the process of state participation and artificial intelligence as important tools. *AD Alta - journal of interdisciplinary research*, 14(01), XLI, 188-194 (WoS CC: ESCI). URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_31.pdf (<https://wos-journal.info/journalid/5403>)

19. Баштанник О. В. Historical institutionalism of political science as a theory of studying the functioning of political systems. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2025. Випуск 58, с. 235-241. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.29>

20. Баштанник О.В. Трансформація теорії нормативного інституціоналізму в контексті реалізації досліджень функціонування політичної системи

суспільства. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2025. № 53. С. 174-179. DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v053.2025.29>

21. Баштанник О.В. Проблема визначення поняття “ефективність влади” в політичній системі: політико-етичні основи концептуалізації. Регіональні студії. 2025. № 41. С. 172-177. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.41.28>

22. Баштанник О.В. Політичне управління в просторі реалізації владних відносин політичної системи суспільства. Політологічний вісник. 2025. № 94. С. 164-177. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-88IX.2025.94.164-177>

23. Баштанник О.В. Інституціональні реформи як чинник трансформації функціонування політичної системи суспільства. “Національні інтереси України”: науково-практичний журнал. 2025. № 6 (11). С. 1066-1076. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-1066-1076](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-1066-1076)

24. Баштанник О.В. Конструювання інституціональних платформ реалізації управління як елементів посилення стійкості політичної системи. Науковий журнал “Політикус”. 2025. № 2. С. 30-35. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-2.4>

25. Баштанник О.В. Формування інституціонального простору як фактор структурування управлінських відносин в політичній системі суспільства. “Національні інтереси України”: науково-практичний журнал. 2025. № 7 (12). С. 716-723. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7\(12\)-716-723](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7(12)-716-723)

8.3. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс (Moodle). URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7318>
2. Електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
URL: <http://nbuv.gov.ua/>
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки ДНУ імені Олеся Гончара.
URL: <https://library.dnu.dp.ua/index.html>
4. Аналітичний центр ADASTRA. Дослідження. URL: <https://adastra.org.ua/papers>
5. Ціна держави. Економічна історія країн.
URL: <https://www.youtube.com/@costua/podcasts>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія політичних систем» для бакалаврів освітньо-професійної програми
«Політологія» зі спеціальності С2 Політологія

Розробник:
Оксана Віталіївна Баштанник

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19